

SAOPŠTENJE Br. 3

ATESTIRANJE OPREME I RADOVA U RUDARSTVU

Ovo Saopštenje se odnosi na organizacije udruženog rada koje se bave atestiranjem odnosno ispitivanjem opreme i radova u rudarstvu.

Pozivamo sve zainteresovane organizacije koje se bave ovom delatnošću da upute zahtev Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju da im odobri produženje prava za izdavanje atesta (pod uslovima datim u Saopštenju br. 1, JUS informacije br. 18). Uz zahtev treba dostaviti i sledeće podatke o dosadašnjem radu:

1. proizvodi odnosno oprema koja je atestirana
2. karakteristike proizvoda odnosno opreme koje su atestirane
3. standard ili propis na osnovu koga je vršeno atestiranje
4. metode ispitivanja pri atestiranju
5. oprema kojom je vršeno atestiranje
6. vrste dokumenata koji su izdavani na osnovu atestiranja

**SAVETOVANJE
O NOVOM ZAKONU O STANDARDIZACIJI U
SOCIJALISTIČKOJ REPUBLICI CRNOJ GORI**

U organizaciji Privredne komore Socijalističke Republike Crne Gore i Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju održano je 4. novembra 1977. godine u Titogradu Savetovanje o novom Zakonu o standardizaciji.

Savetovanje je otvorio i pozdravio sve prisutne drug Miladin Jovanović, zamenik generalnog direktora Kombinata aluminijskuma – Titograd.

Pre početka radnog dela Savetovanja predstavnici Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju su uručili predstavnicima Industrije građevinskih mašina i gvozdениh konstrukcija „Radoje Dakić“ – Titograd i Željezare „Boris Kidrič“ – Nikšić

zahvalnice – priznanje za rad i zasluge na ostvarenju ciljeva i zadataka jugoslovenske standardizacije u vremenu od 1946. do 1976. godine.

Oko 40 učesnika iz SR Crne Gore je učestvovalo u radu Savetovanja i diskusiji koja je usledila posle izlaganja stručnjaka Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

Posle radnog dela Savetovanja predstavnici Privredne komore SR Crne Gore su upoznali skup da je izabran Inicijativni odbor za osnivanje Sekcije za unapređenje standardizacije u okviru društva za unapređenje kvaliteta SR Crne Gore.

**SAVETOVANJE
O NOVOM ZAKONU O STANDARDIZACIJI U
SOCIJALISTIČKOJ AUTONOMNOJ POKRAJINI KOSOVO**

U organizaciji Pokrajinske privredne komore Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo i Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju održano je 16. novembra 1977. godine u prostorijama Industrije „Balkan“ – Suva Reka Savetovanje o novom Zakonu o standardizaciji. Savetovanje je otvorio i pozdravio sve prisutne drug Nazmi Mustafa, potpredsednik Pokrajinske privredne komore SAP Kosovo.

Pre početka radnog dela Savetovanja na kome je uzelo učešća oko 20 osoba, direktor Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Milan Krajnović je pozdravio prisutne i uručio predstavniku SOUR Rudarsko-metalurško-hemijskog kombinata olova i cinka „TREPČA“ zahvalnicu – priznanje za rad i zasluge na ostvarenju ciljeva i zadataka jugoslovenske standardizacije u vremenu od 1946. do 1976. godine.

UTVRĐEN JE DATUM I MESTO SAVETOVANJA O NOVOM ZAKONU O STANDARDIZACIJI U SOCIJALISTIČKOJ AUTONOMNOJ POKRAJINI VOJVODINI

U vezi sa najavom održavanja savetovanja u republikama i pokrajinama u vezi sa novim Zakonom o standardizaciji (JUS informacije br. 19 od 1. oktobra 1977. godine) u daljem tekstu objavljujemo datum i mesto održavanja savetovanja u Socijalističkoj Autonomnoj Pokrajini Vojvo-

dini:

datum održavanja: **19. decembar 1977.** godine sa početkom u 9 časova

mesto održavanja savetovanja: Novi Sad, velika sala Skupštine SAP Vojvodine

ZASEĐANJE SPECIJALNOG MEĐUNARODNOG KOMITETA ZA RADIO-SMETNJE CISPR – IEC u Dubrovniku od 24. oktobra do 4. novembra 1977. g.

Uz učestvovanje blizu 160 delegata – eksperata iz 21 zemlje Evrope, Amerike, Australije i Japana, kao i predstavnika međunarodnih organizacija: Centralnog biroa IEC iz Ženeve, Evropske Unije za radio-difuziju – EBU, Međunarodnog konsultativnog komiteta za radio-komunikacije – CCIR (Organ međunarodne unije za telekomunikacije – UIT), Međunarodne organizacije za radio i televiziju – OIRT, Međunarodne organizacije za civilnu avijaciju – ICAO, Međunarodne unije za železnicu – UIC, održano je u Dubrovniku u hotelu „President“ dvonedeljno zasedanje Specijalnog međunarodnog komiteta za radio-smetnje CISPR, Međunarodne elektrotehničke komisije – IEC. Na zasedanju je učestvovalo preko 30 domaćih stručnjaka.

Zasedanje je otvorio M. Krajnović, direktor JZS,

Zasedanje je održano u organizaciji Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta – JEK, Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju – JZS, i Međunarodne elektrotehničke komisije – IEC, uz finansijsku pomoć: Saveznog izvršnog veća – Beograd, Zduženog elektroprivrednog preduzeća Srbije – Beograd, Radio-televizije – Beograd, Radio-televizije – Zagreb, Radio-televizije – Ljubljana, i industrijskih preduzeća: ISKRA – Institut za kakovost in metrologiju – Ljubljana, „Gorenje“ TGO, Iskra – Elektromehanička – Kranj, Iskra – Specijalni elementi i materijali – Ljubljana, Iskra – Tovarna kondenzatorjev – Semič, Elektronska industrija – Niš, „Rade Končar“ – Zagreb,

Zavoda za ispitivanje kvaliteta robe – Zagreb, Uvožno-izvožno preduzeće „Rapid“ – Beograd, „Elektrokovina“ – Maribor i „Dalekovod“ – Zagreb.

Zasedalo je 5 tehničkih potkomiteta, 10 radnih grupa i Komitet direktora koji objedinjuje rad svih potkomiteta i donosi konačne odluke po svim tehničkim pitanjima i pitanjima saradnje sa zainteresovanim međunarodnim organizacijama, slično Akcionom komitetu IEC-a.

Zasedanje je u potpunosti uspelo kako sa organizacione strane tako i u pogledu rezultata rada.

Na zasedanju je analizirano preko 200 dokumenata od kojih preko 60 novih. Za šestomesečni postupak usvojeno je preko 20 dokumenata. Među usvojene dokumente spada i metoda merenja zračenja FM radio-prijemnika koja je predložena od strane Jugoslovenske delegacije.

Rezultati rada Komiteta CISPR su veoma značajni za sve zemlje u svetu s obzirom da ovaj komitet donosi međunarodne standarde koji treba da osiguraju minimalni nivo „zagađenosti“ etera od radio-smetnji čiji su izvori razni industrijski uređaji i aparati, električni aparati u domaćinstvu, u medicini, na vozilima i svugda gde se stvaraju električne varnice, električni lukovi i pražnjenje elektriciteta. Primenom ovih standarda treba da se obezbedi siguran prenos informacija i podataka koji se vrši putem radija.

ANOTACIJE PREDLOGA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA I PREDLOGA REVIZIJE STANDARDA

Predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti spojnih elemenata JUS M.B2.138 i JUS M.B2.153 urađeni su na inicijativu i uz neposredno učešće Tvornice „UTENZILIJA“ – Zagreb i Zavoda „CRVENA ZASTAVA“ – Kragujevac.

Predlog revizije standarda iz oblasti nemetalnih mineralnih sirovina JUS B.F1.001 urađen je na osnovu prednacrtu koji su uradili predstavnici preduzeća „Dalmacijacement“, i Industrije gradbenoga materijala ANHOVO.

Svi tekstovi predloga standarda i predloga revizije standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim organizacijama i institucijama da stave svoje primedbe.

Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na javnu diskusiju i svi zainteresovani se obaveštavaju da je **ROK ZA DOSTAVLJANJE PRIMEDBI 1. MART 1978. GODINE.**

Zainteresovani koji nisu primili navedene predloge mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II, sa zahtevom da im se isti dostave.

iz oblasti spojnih elemenata

JUS M.B2.138 Elastične konične podloške

JUS M.B2.153 Prstenasti osigurači za osovine.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Sastanak Komisije za standarde iz oblasti kondenzatora i otpornika održaće se 7. decembra 1977. g. sa početkom u 9 časova u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna br. 35/IV sa sledećim dnevnim redom:

1. Usvajanje predloga standarda:

JUS N.R3.501 Elektronika i telekomunikacije. Potenciometri. Nazivi, definicije i metode ispitivanja

JUS N.R3.507 Elektronika i telekomunikacije. Merenje šuma pri kretanju klizača potenciometra

Napred navedeni predlozi anotirani su u JUS INFORMACIJA br. 15/16 od 1. VIII 1977. g.

Sastanak Komisije za telekomunikacione kablove održaće se 9. decembra 1977. godine u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa početkom u 10 h.

Dnevni red je:

– Usvajanje konačnog teksta standarda:

iz oblasti nemetalnih mineralnih sirovina

JUS B.F1.001 Azbest. Klasifikacija i tehnički uslovi (revizija).

iz oblasti građevinarstva – Građevinsko projektovanje

JUS U.C5.090 Merenje protoka vode u otvorenim tokovima, prelivima i mernim objektima. Nepotopljen preliv, konačne širine krune

JUS U.C5.092 Merenje protoka vode u otvorenim tokovima prelivima i mernim objektima. Metoda proračuna protoka vode, određivanjem dubine na kraju nepotopljenih pravouglanih preliva

JUS U.C5.094 Merenje protoka vode u otvorenim tokovima. Karakteristike hvatača lebdećeg nanosa

JUS U.C5.096 Merenje pulzirajućeg protoka u cevi, pomoću dijafragmi žljebova i venturi cevi, posebno u slučaju sinusoidalnih fluktuacija ili periodično prekidanih fluktuacija paralelogramskog oblika

JUS N.C0.057 Ispitivanje izolovanih provodnika i kablova. Postojanost prema mešavini za punjenje telefonskih kablova.

– Plan daljeg rada.

Sastanak Komisije za poluprovodničke komponente održaće se 12. i 13. decembra 1977. godine u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa početkom u 9 h.

Dnevni red je usvajanje konačnog teksta standarda:

JUS N.R1.370 Poluprovodničke komponente. Opšti principi za prikazivanje graničnih vrednosti i osnovnih karakteristika.

JUS N.R1.371 Poluprovodničke diode. Granične vrednosti i osnovne karakteristike: Dioda referentnog napona i diode za stabilizaciju napona.

JUS N.R1.372 Poluprovodničke diode. Granične vrednosti i osnovne karakteristike: Ispravljačke diode.

JUS N.R1.390 Bipolarni tranzistori. Granične vrednosti i osnovne karakteristike: Signalni tranzistori male snage.

JUS N.R1.391 Bipolarni tranzistori. Granične vrednosti i osnovne karakteristike: Tranzistori velike snage.

JUS N.R1.420 Dioda referentnog napona i diode za stabilizaciju napona. Merne metode.

Sastanak Komisije za standarde iz oblasti elektromehaničkih nastavničkih delova za elektronske uređaje održaće se 16. decembra 1977. g. sa početkom u 9 časova u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna br. 35/IV sa sledećim dnevnim redom:

1. Usvajanje predloga standarda:

JUS N.R4.414 Metode ispitivanja. Postupak 4b. Parcijalno pražnjenje (korona)

JUS N.R4.415 Metode ispitivanja. Postupak 5a. Porast temperature

JUS N.R4.455 Metode ispitivanja. Postupak 15b. Zadržavanje izolacionog umetka u kućištu pod aksijalnim opterećenjem

JUS N.R4.461 Metode ispitivanja. Postupak 16c. Mehanička izdržljivost kontakta

JUS N.R4.462 Metode ispitivanja. Postupak 16d. Izdržljivost stisnutog kontakta pri izvlačenju

Napred navedeni predlozi anotirani su u JUS INFORMACIJA br. 18 od 15.IX 1977. g.

2. Razno

U nastavku, posle sastanka Komisije, održaće se u istoj prostoriji sastanak tehničkog odbora TO 48 JEK-a za elektromehaničke sastavne delove sa sledećim dnevnim redom:

1. Razmatranje izveštaja sa zasedanja IEC komiteta i potkomiteta 48 u Cirihu

2. Razmatranje prispelih IEC dokumenata iz oblasti rada komiteta i potkomiteta 48 između dva zasedanja TO 48 JEK-a

3. Dogovor o budućem radu

4. Razno.

GENERALNO ZASEDANJE IEC-a u 1978. GODINI održaće se u Firenci, Italija, od 19. do 30. juna

U okviru Generalnog zasedanja sastaje se Savet i Akcioni komitet IEC-a i sledeći tehnički komiteti i potkomiteti:

TCI, SC 12B, TC 13, SC 13A, SC 14D, SC 15 C, TC 18, SC 18A, SC 23A, SC 23B, TC 25, TC 36, SC 36A, SC 36B, SC 36C, TC 46, SC 46B, SC 46C, SC 46D, SC 46E, SC 48C, TC 55, TC 61, TC 65, SC 65A, SC 65B, TC 69 i TC 71.

S obzirom na vrlo velike zahteve za rezervaciju smeštaja u hotelima u Firenci, potrebno je izvršiti preliminarnu prijavu delegata do 10. decembra 1977. godine. Prijava je preliminarna i ne obavezuje.

Generalni sekretarijat JEK-a je sekretarima odgovarajućih tehničkih odbora JEK-a poslao plan zasedanja po komitetima kao i obrasce prijave. Prijave treba poslati na adresu: Jugoslovenski elektrotehnički komitet, Generalni sekretarijat, Ul. Slobodana Penezića Krcuna 35, 11001 BEOGRAD, p. fah 933.

Prijava treba da sadrži ime i prezime delegata i osobe koje prate, naziv i adresu radne organizacije, komitet na kome će učestvovati, zahtev za rezervaciju hotelskog smeštaja sa oznakom kategorije i vreme boravka.

ODRŽANI SASTANCI

U organizaciji Biroa za standardizaciju Jugoslovenskih železnica održano je u Lovranu 12., 13 i 14. oktobra 1977. godine Savetovanje „ANTIKOROZIVNA ZAŠTITA ŽELEZNIČKIH VOZILA“.

Savetovanju u Lovranu su prisustvovali predstavnici gotovo svih proizvođača boja i lakova, predstavnici šinskih vozila kao i predstavnici železničko-transportnih preduzeća Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva i Skoplja.

Posle uvodnih referata „Antikorozivna zaštita železnih vozila“ (M. Zdravković) i „Premazna sredstva za železnička vozila“ (M. Tomaš) u kojima je iscrpno prikazan tehničko-ekonomski značaj antikorozivne zaštite železničkih vozila premaznim sredstvima, razvila se diskusija posle koje se jednoglasno došlo do zaključaka koji su ukazivali na hitnost promene kvaliteta postojećih premaznih sredstava i njihovo usaglašavanje sa zahtevima Međunarodne železničke unije (UIC) čiji je član i naša Zajednica jugoslovenskih železnica. U diskusiji je takođe ukazano na potrebu preispitivanja uslova i mogućnosti jugoslovenske proizvodnje premaznih sredstava za antikorozivnu zaštitu i na mogućnost podizanja njihovih kvaliteta na međunarodni nivo i potvrđivanja jugoslovenskim nacionalnim standardima.

Šira obaveštenja o održanom savetovanju i donetim zaključcima mogu se dobiti preko Biro-a za standardizaciju ZJŽ, Beograd, Nemanjina 6/IV.

Održan je sastanak Radne grupe za izradu dokumenata potrebnih pri ovlašćivanju OUR-a za atestiranje Komisije za atestiranje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju 9. 11. 1977. u Beogradu.

Usvojeni su predlozi sadržaja sledećih dokumenata: Zahtev za atestiranje, Zahtev za dobijanje ovlašćenja za atestiranje, mišljenje Komisije Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju o proveri pogodnosti organizacija koje su podnele zahtev za dobijanje ovlašćenja za atestiranje. Na sastanku su utvrđeni i osnovni elementi za izradu rešenja za ovlašćenje za atestiranje, pravilnika o atestnom znaku i njegovoj upotrebi i ugovora između ovlašćene OUR za atestiranje i podnosioca zahteva za atestiranje.

Održan je sastanak ovlašćenih organizacija za atestiranje specijalne opreme za prevoz lakokvarljivih prehrambenih proizvoda prema ATP konvenciji, 18.11.1977. god. u Beogradu.

Na sastanku je usvojen Pravilnik o tehničkim normativima za označavanje specijalne opreme transportnih sredstava za prevoz lakokvarljivih prehrambenih proizvoda.

Zaključeno je da se standard JUS N8.002 konteneri sa termičkim karakteristikama – tehnički uslovi i ispitivanje uskladi sa zahtevima ATP konvencije koji se odnose na ispitivanje specijalne opreme za prevoz lakokvarljivih prehrambenih proizvoda ugrađene na drumskim i šinskim transportnim sredstvima.

JUGOSLOVENSKI STANDARDI KOJI USKORO IZLAZE IZ ŠTAMPE

JUGOSLOVENSKI STANDARDI IZ OBLASTI MERAČA KRVNOG PRITISKA

- JUS L.M5.501 Aparat za merenje arterijskog krvnog pritiska. Aparat sa elastičnim mernim elementom i slušalicom mehanički
- JUS L.M5.502 Aparat za merenje arterijskog krvnog pritiska, aparat sa elastičnim mernim elementom, mehanički

JUGOSLOVENSKI STANDARDI ZA LABORATORIJSKA SITA

Laboratorijska sita:

- JUS L.J9.011 Metalna žičana mreža. Tehnički uslovi i ispitivanje
- JUS L.J9.012 Perforirana metalna ploča. Tehnički uslovi i ispitivanje

JUGOSLOVENSKI STANDARDI ZA RADIOKOMUNIKACIJE I TV PRIJEMNIKE

Radio-komunikacije. TV-prijemnici. Metode merenja:

- JUS N.N6.124 Radiofrekvencijski ulaz
- JUS N.N6.125 Metode podešavanja
- JUS N.N6.126 Radna frekvencija i stabilnost
- JUS N.N6.126 Mehaničke osobine sistema za podešavanje

JUGOSLOVENSKI STANDARDI ZA ISPRAVLJAČE ZA ELEKTROLUČNO ZAVARIVANJE

- JUS N.H9.201 Ispravljači za elektrolučno zavarivanje. Opšti tehnički uslovi

JUGOSLOVENSKI STANDARDI IZ OBLASTI TEKSTILNE INDUSTRIJE

- JUS F.G2.021 Posteljina. Opšti uslovi
- JUS F.G2.022 Rublje za domaćinstvo. Opšti uslovi
- JUS F.B2.062 Filament-pređa (rejon) od regenerisane i acetilisane celuloze. Opšti uslovi
- JUS F.B2.101 Poliamidna filament-pređa 6 i 6.6. Opšti uslovi

JUGOSLOVENSKI STANDARDI ZA CINKOVE RUDE I KONCENTRATE

Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja:

- JUS B.G8.365 Određivanje bizmuta
- JUS B.G8.366 Određivanje germanijuma
- JUS B.G8.367 Određivanje kobalta
- JUS B.G8.368 Određivanje arsena
- JUS B.G8.369 Određivanje mangana
- JUS B.G8.370 Određivanje galijuma
- JUS B.G8.371 Određivanje talijuma

JUGOSLOVENSKI STANDARDI ZA ELEKTROENERGETSKE PROVODNIKE I KABLOVE

Elektroenergetika:

- JUS N.C0.006 Oznake izolovanih provodnika i kablova
- JUS N.C5.026 Dozvoljeno opterećenje strujom kablova sa izolacijom od impregnisanog papira i metalnim plaštom za napone do 60 kV

JUGOSLOVENSKI STANDARDI IZ OBLASTI TEKSTILNE INDUSTRIJE

- JUS F.B2.121 Poliestarska filament-pređa. Opšti uslovi
- JUS F.B2.161 Elastomerna (elastanska) poliuretanska filament-pređa. Opšti uslovi
- JUS F.B4.061 Viskozna kord-pređa
- JUS F.B2.201 Staklena filament-pređa. Opšti uslovi
- JUS F.B4.101 Poliamidna kord-pređa. Uslovi kvaliteta
- JUS F.C0.101 Odeća, Međupostave za odeću. Opšti uslovi
- JUS F.C3.061 Viskozne kord-tkanine. Uslovi kvaliteta
- JUS F.C3.102 Poliamidne kord-tkanine. Uslovi kvaliteta
- JUS F.G1.700 Dopuna standarda iz oblasti tekstila za potrebe zdravstva
- JUS F.S2.512 Proveravanje kvaliteta filament-pređe
- JUS F.S2.551 Proveravanje kvaliteta kord-pređe i kord-tkanina
- JUS F.S2.553 Kord-pređa. Metoda ispitivanja statičke adhezije tekstilne kord-pređe i dume (H-test)

„JUS informacije“ izdaje Jugoslovenski zavod za standardizaciju kao separat biltena „Standardizacija“.

Primerci su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penzezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: grupa za rudarstvo i metalurgiju 683-947; grupa za građevinarstvo 681-346; grupa za hemiju 683-067; grupa za mašinogradnju i saobraćaj 683-643; grupa za elektrotehniku

646-881; grupa za poljoprivredu i šumarstvo 683-955; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 683-947; grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 645-437; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 645-437; Standardoteka 657-366. Teleks 12089.

41

428/1977/1

700052555.1,23

COBISS 0.0